

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001119

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-04-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Олійник Віталій Ігорович

2. Vitalii I. Oliinyk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 212

Назва наукової спеціальності: Ветеринарна медицина. Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

Галузь / галузі знань: ветеринарна медицина

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

Дата захисту: 15-05-2026

Спеціальність за освітою: Ветеринарна медицина

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 202

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.39.17, 68.39.19, 68.39.23, 68.39.29, 68.41.05

Тема дисертації:

1. Адаптаційна здатність високопродуктивних корів за холодного стресу
2. Adaptation capacity of high-productive cows to cold stress

Реферат:

1. Утримання корів зарубіжної селекції передбачає їх акліматизацію та адаптацію до безприв'язно-боксового утримання у великогабаритних корівниках каркасного типу, мікроклімат яких суттєво залежить від факторів зовнішнього середовища. Такі корівники розраховані на одночасне утримання 1000 корів, по 250 голів у технологічній групі, які обладнані боксами для відпочинку корів, кормовим столом, груповими напувалками і гнойовим каналом. Гноєвидалення з такого корівника відбувається механічним способом з використанням трактора з бульдозерною навіскою з подальшим гідрозмивом. Повітрообмін в корівнику здійснюється за рахунок притоку повітря через бічні штори, вмонтовані в поздовжні стіни корівника, та стельово-щільної вентиляції. Дослідження проводилися у термонеутральний період, коли середньодобова температура навколишнього середовища не опускалася нижче 5,0 °C (15 діб) і у період низькотемпературного навантаження, коли значення середньодобової температури навколишнього середовища становило -15 °C і

нижче (10 діб). Встановлено, що тривале низькотемпературне навантаження суттєво впливає на показники комфорту корів за утримання у легкозбірних приміщеннях. З метою оцінки температурно-вологісного режиму великогабаритного корівника каркасного типу на 1000 корів та їх впливу на клінічний стан, поведінку, морфологічний склад і кислотно-лужну рівновагу крові та метаболічний статус організму було проведено дослід на високопродуктивних коровах породи чорно-рябий голштин залежно від лактації та добового надою за оптимальних і мінімальних температур атмосферного повітря. У період оптимальних температур повітря найнижчу температуру мала шкіра грудної кінцівки корів, дещо вищу – шкіра тазової кінцівки і голови, а шкіра тулуба і шиї за температурою практично не відрізнялися. Найвищу температуру мала шкіра вимені корів, що пов'язано з його високим функціональним навантаженням і інтенсивним кровопостачанням. Показники клінічного стану лактуючих та сухостійних корів у період оптимальних температур атмосферного повітря знаходилися в межах фізіологічного діапазону. Вміст гемоглобіну, кількість еритроцитів, лейкоцитів та їх субпопуляцій у крові лактуючих і сухостійних корів за оптимальних значень параметрів мікроклімату знаходилися в межах нормативних значень. Холодовий стрес легкого ступеня не впливав на поведінку, але по-різному впливав на температуру шкіри різних ділянок тіла лактуючих корів. Найнижчу температуру у піддослідних корів зареєстровано в ділянках грудних та тазових кінцівок, дещо вищу – в ділянці шиї, тулуба та вимені. Аналіз результатів досліджень показав, що температура різних ділянок тіла високопродуктивних лактуючих корів прямо залежала від температури повітря в корівнику. При цьому сильна кореляційна залежність між цими показниками встановлена для ділянки шкіри тулуба ($r=0,94$) і шиї ($r=0,76$) і середній рівень залежності – для ділянок шкіри грудної кінцівки ($r=0,61$), голови ($r=0,54$), тазової кінцівки ($r=0,51$) і вимені ($r=0,50$). Дія короткочасного холодового стресу на організм характеризується зниженням кількості лейкоцитів у крові корів першої лактації з добовим надоєм 35–40 кг молока, а також у корів другої та третьої лактацій з надоями 20–25 та 35–40 кг порівняно з коровами першої лактації з добовим надоєм 20–25 кг молока. Виявлено зміни лейкограми крові корів під час холодового стресу, які стосуються зниження частки сегментоядерних нейтрофілів у крові корів третьої лактації. Показники кислотно-лужної рівноваги крові лактуючих корів незалежно від надою і лактації в найбільш холодний період зими суттєво не відрізнялися за винятком парціального тиску CO_2 , який у корів першої лактації був нижчим, ніж у корів другої та третьої лактацій. У корів незалежно від рівня молочної продуктивності і лактації зареєстровано від'ємне значення зсуву буферних основ, що корелює із величиною рН крові і свідчить про розвиток в організмі метаболічного ацидозу. Холодовий стрес не впливає на рівень загального білку, сечовини, вміст холестеролу, глюкози та кальцію, але збільшує загальний вміст ліпідів у плазмі крові корів другої лактації з добовим надоєм 20–25 кг молока на 32,3 %, з надоєм 35–40 кг молока – в 1,6 раза, у корів третьої лактації з надоєм 20–25 кг молока – в 1,5 раза порівняно з даними у корів першої лактації з надоєм 20–25 кг молока. Холодовий стрес суттєво не впливав на активність АЛАТ та амілази, але знижував активність АсАТ у плазмі крові корів другої та третьої лактації з продуктивністю 20–25 кг молока на добу на 14,3 % та 17,8 % порівняно з коровами першої лактації з надоєм 35–40 кг молока. Активність ЛФ плазми крові за холодового стресу знижувалася у корів другої лактації з добовим надоєм 35–40 кг молока на 36 %, у корів третьої лактації з надоєм 20–25 кг молока – на 44 % та з надоєм 35–40 кг молока – на 38 % порівняно з даними корів першої лактації з надоєм 20–25 кг молока.

2. Maintaining cows of foreign selection involves their acclimatization and adaptation to free-stall box housing in large-scale frame-type cowsheds, the microclimate of which significantly depends on external environmental factors. These cowsheds are designed for simultaneous housing of 1000 cows, with 250 heads in each technological group, equipped with resting boxes, feeding tables, group waterers, and manure channels. Manure removal from such a cowshed is carried out mechanically using a tractor with a bulldozer attachment followed by hydro flushing. Air exchange in the cowshed is facilitated through the influx of air via side curtains built into the longitudinal walls and ceiling-slot ventilation. The studies were performed in the thermoneutral period, when the average daily ambient temperature did not fall below 5.0 °C (15 days) and the period of low-temperature load, when the value of the average daily ambient temperature was -15 °C and below (10 days). It was found that prolonged low-temperature load significantly affects the comfort of cows in the keeping in easily assembled

rooms. To evaluate the temperature-humidity regime of the large-scale frame-type cowshed for 1000 cows and its impact on the clinical condition, behavior, morphological composition, acid-base balance of blood, and metabolic status of the organism, a study was conducted on high-productive Black-and-White Holstein cows depending on lactation and daily milk yield under optimal and minimal atmospheric air temperatures. During periods of optimal air temperatures, the skin of the cows' chest extremities had the lowest temperature, slightly higher temperatures were observed on the skin of the pelvic extremities and head, while the skin of the torso and neck practically did not differ in temperature. Highest temperature was recorded on the cows' udder skin, attributed to its high functional load and intensive blood supply. The clinical indicators of lactating and dry cows during periods of optimal atmospheric air temperatures remained within the physiological range. Hemoglobin content, the number of erythrocytes, leukocytes, and their subpopulations in the blood of lactating and dry cows under optimal microclimate conditions were within normal values. Mild cold stress did not affect behavior but had varying effects on the skin temperature of different areas of lactating cows' bodies. The lowest temperatures in the researched cows were recorded in the chest and pelvic limb areas, slightly higher in the neck, body, and udder areas. Research results showed that the temperature of different body areas in high-productive lactating cows was directly related to the air temperature in the cowshed. Strong correlation was found between the skin temperature of the body's trunk ($r=0.94$) and neck ($r=0.76$), with moderate dependence for the chest limb areas ($r=0.61$), head ($r=0.54$), pelvic limb areas ($r=0.51$), and udder ($r=0.50$). Short-term cold stress affected the organism by reducing the number of leukocytes in the blood of first-lactation cows producing 35–40 kg of milk per day and in cows of second and third lactations producing 20–25 kg and 35–40 kg, respectively, compared to first-lactation cows producing 20–25 kg of milk per day. Changes in the leukogram of cow blood during cold stress involved a decrease in the percentage of segmented neutrophils in the blood of third-lactation cows. Blood acid-base balance indicators in lactating cows, regardless of milk yield and lactation, did not significantly differ during the coldest period of winter, except for the partial pressure of CO₂, which was lower in first-lactation cows compared to cows in the second and third lactations. Negative buffer base shift values were recorded in cows regardless of milk productivity and lactation during the coldest winter period, correlating with blood pH and indicating the development of metabolic acidosis. Cold stress did not affect the levels of total protein, urea, cholesterol, glucose, and calcium but increased the total lipid content in the blood plasma of second-lactation cows producing 20–25 kg of milk by 32.3 %, by 1.6 times in those producing 35–40 kg of milk, and by 1.5 times in third-lactation cows producing 20–25 kg of milk, compared to first-lactation cows producing 20–25 kg of milk. Cold stress significantly affected the activity of AST and decreased the activity of ALT in the blood plasma of second and third lactation cows compared to first-lactation cows.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Oliynyk V. I., Zacharenko M. O., Shevchenko L. V., Mykhalska V. M., Poliakovskiy V. M., Slobodyanyuk N. M., Ivaniuta A. O., Rozbytska T. V., Pylypchuk O. S. Acid-base balance and morphological composition of blood in high-producing dairy cows under cold stress. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2024. Vol. 15. No. 4. P. 723–737.
- Oliynyk V., Zacharenko M., Shevchenko L., Mykhalska V., Poliakovskiy V., Slobodyanyuk N., Ivaniuta A., Pylypchuk O., Omelian A., Gruntkovskiy M. Evaluation of metabolic status in Holstein cow under short-term cold stress. *Online Journal of Animal and Feed Research*. 2025. Vol. 15. No. 2. P. 60–68.

- Захаренко М., Олійник В., Поляковський В. Морфологічний склад, кислотно-лужна рівновага та білковий спектр крові великої рогатої худоби різного віку зарубіжної селекції. Український часопис ветеринарних наук. 2019. Т. 10. № 3. С. 78–87.
- Захаренко М., Олійник В., Поляковський В., Соломон В. Температурно-вологісний режим сучасного корівника за низьких температур повітря. Український часопис ветеринарних наук. 2019. Т. 10. № 4. С. 56–69.
- Захаренко М., Олійник В., Поляковський В., Соломон В. Добова поведінка та температура тіла лактуючих корів за низької температури повітря в корівнику каркасного типу. Український часопис ветеринарних наук. 2020. Т. 11. № 1. С. 121–133.

Наукова (науково-технічна) продукція: доповнено і розширено дані щодо клінічного стану, гематологічних показників, кислотно-лужного балансу і метаболічного статусу високопродуктивних корів породи чорно-рябий голштин залежно від віку і молочної продуктивності за легкого холодного стресу

Соціально-економічна спрямованість: результати досліджень можуть бути основою для розробки заходів, направлених на адаптацію імпортованого поголів'я корів породи чорно-рябий голштин в умовах кліматичної зони України в найбільш холодний період року

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0116U001299

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Захаренко Микола Олександрович
2. Mykola O. Zakharenko

Кваліфікація: д. б. н., професор, член-кор., 03.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Милостивий Роман Васильович

2. Roman V. Mylostyvyi

Кваліфікація: к. вет. н., доц., 16.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4450-8813

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гутий Богдан Володимирович

2. Bohdan V. Hutyi

Кваліфікація: д. вет. н., професор, 16.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5971-8776

Додаткова інформація: ResearcherID: C-6635-2017; Scopus Author ID: 57194024910; Scopus Author ID: 57214332526; SciProfiles: 1934046; <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=YXvnxbyAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

Код за ЄДРПОУ: 00492990

Місцезнаходження: вул. Пекарська, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данчук Вячеслав Володимирович

2. Viacheslav V. Danchuk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 03.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2156-1758

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

Код за ЄДРПОУ: 2276967220

Місцезнаходження: Шевченка 12, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32316, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рубан Сергій Юрійович

2. Serhii Y. Ruban

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8114-3665

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Якубчак Ольга Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Якубчак Ольга Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Боярчук Сергій Васильович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна